

Metody numeryczne

13. Minimalizacja: funkcje wielu zmiennych

Precyzyjna lokalizacja minimum

P. F. Góra

https://zfs.fais.uj.edu.pl/pawel_gora

16 stycznia 2024

Przypomnienie — daleko od minimum

- **nie minimalizujemy**, tylko podążamy w stronę malejących wartości funkcji
- najczęściej stosowana metoda: metoda najszybszego spadku (*gradient descent*)
- w przypadku Big Data możliwe modyfikacje, typu *Stochastic Gradient Descent*

- w obliczeniach naukowych i inżynierskich najczęściej stosowana metoda Levenberga-Marquardta
 - daleko od minimum zachowuje się jak metoda najszybszego spadku
 - w miarę zbliżania się do minimum wykorzystuje informację o lokalnej krzywiznie
 - dodatnia określoność hessianu kryterium bycia blisko minimum
 - Levenberg-Marquardt kiepsko nadaje się do Big Data

Strategia precyzyjnej minimalizacji wielowymiarowej

Jeżeli jesteśmy dostatecznie blisko minimum — co stwierdzamy albo na podstawie dodatniej określoności hessjanu, albo wiedząc, że krajobraz daleko od minimum (minimów) ma “strukturę lejka” (*funnel structure*), to znaczy dla dużych wartości argumentów funkcja szybko maleje i ryzyko rozbieżności jest niewielkie — można, a niekiedy wręcz trzeba, zastosować metody, które pozwolą na bardziej precyzyjną, a przy tym możliwie szybką lokalizację minimum. Metody te wykorzystują poznane już metody minimalizowania funkcji jednej zmiennej. Przedstawimy strategię poszukiwania (lokalnego) minimum tej funkcji w postaci [ciągu minimalizacji jednowymiarowych](#).

1. Aktualnym przybliżeniem minimum jest punkt \mathbf{x}_k .
2. Wybieramy pewien kierunek poszukiwań \mathbf{p}_k .
3. Konstruujemy funkcję $g_k: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$

$$g_k(\alpha) = f(\mathbf{x}_k + \alpha \mathbf{p}_k). \quad (1)$$

Zauważmy, że funkcja $g_k(\alpha)$ **jest funkcją jednej zmiennej**. Geometrycznie jest to “ślad” $N+1$ -wymiarowego wykresu funkcji $f(\mathbf{x})$ przeciętego płaszczyzną zawierającą punkt \mathbf{x}_k i wektor \mathbf{p}_k .

4. Znanymi metodami jednowymiarowymi znajdujemy α_{\min} takie, że funkcja (1) osiąga minimum. Jest to **minimum kierunkowe** funkcji f .
- 5.

$$\mathbf{x}_{k+1} = \mathbf{x}_k + \alpha_{\min} \mathbf{p}_k. \quad (2)$$

6. *goto* 1.

Przykład

Niech $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x_1, x_2) = 2.5x_1^2 + x_1x_2 + x_2^2 - x_1 - x_2$. Przypuśćmy, że dany jest punkt $\mathbf{x}_k = (1, 2)$ oraz kierunek poszukiwań $\mathbf{p}_k = [-1, 1]^T$. Wówczas

$$\begin{aligned} g_k(\alpha) &= f(\mathbf{x}_k + \alpha \mathbf{p}_k) \\ &= 2.5(1 - \alpha)^2 + (1 - \alpha)(2 + \alpha) + (2 + \alpha)^2 - (1 - \alpha) - (2 + \alpha) \\ &= 2.5\alpha^2 - 2\alpha + 5.5 \end{aligned} \quad (3)$$

Jest to funkcja jednej zmiennej, α . Osiąga ona minimum dla $\alpha = \frac{2}{5}$. Zatem *następnym* punktem będzie

$$\mathbf{x}_{k+1} = \mathbf{x}_k + \frac{2}{5}\mathbf{p}_k = \left(1 - \frac{2}{5}, 2 + \frac{2}{5}\right) = (0.6, 2.4) \quad (4)$$

Wystarczy teraz wybrać kolejny kierunek poszukiwań \mathbf{p}_{k+1} etc.

Jak wybierać kierunki poszukiwań?

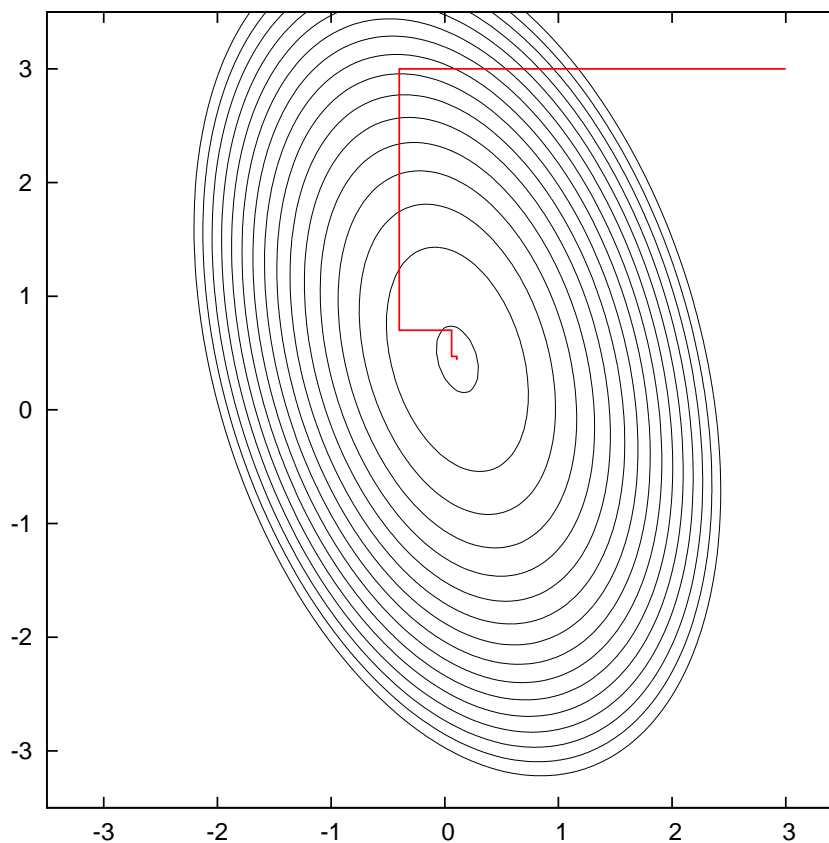
Cały problem sprowadza się zatem do wyboru odpowiedniej sekwencji kolejnych kierunków $\{p_k\}$.

Następujące strategie wyboru kierunków poszukiwań są bardzo popularne:

- Minimalizacji po współrzędnych — kolejnymi kierunkami poszukiwań są kierunki równoległe do kolejnych osi układu współrzędnych.
- *Metoda najszybszego spadku*, w której kierunek poszukiwań pokrywa się z minus gradientem minimalizowanej funkcji w aktualnym punkcie.

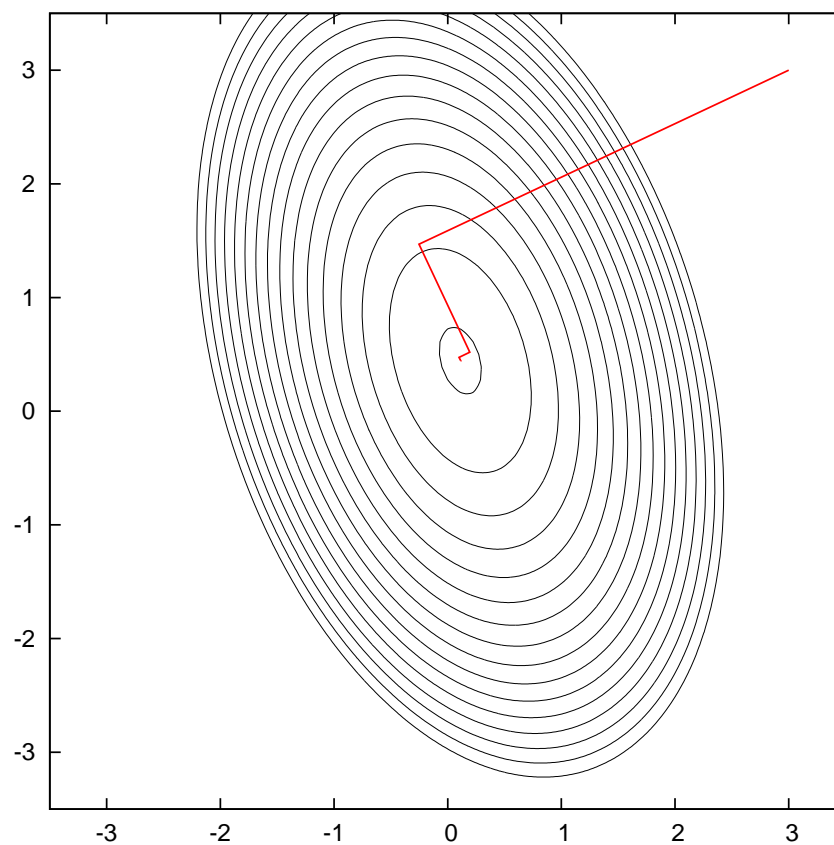
Okazuje się, że jeśli jesteśmy blisko minimum, nie są to dobre pomysły, gdyż prowadzą do wielu drobnych kroków, które częściowo likwidują efekty osiągnięte w krokach poprzednich. Dlaczego?

Przykład — minimalizacja po współrzędnych

Dużo małych kroków. Osie układu nijak się mają do “naturalnej” geometrii minimalizowanej funkcji.

Przykład — metoda najszybszego spadku

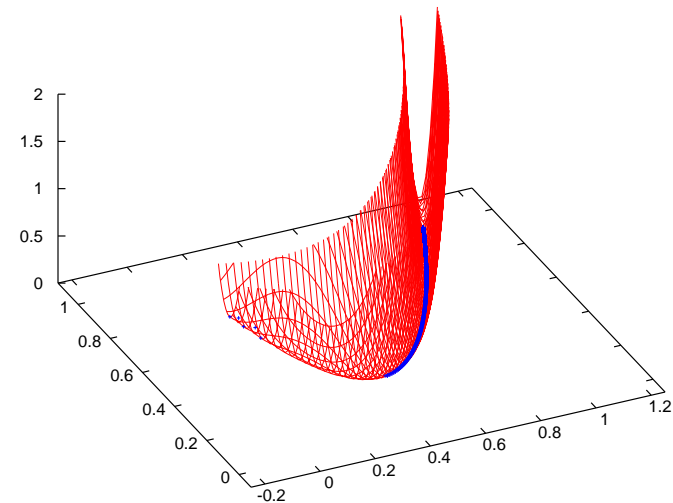
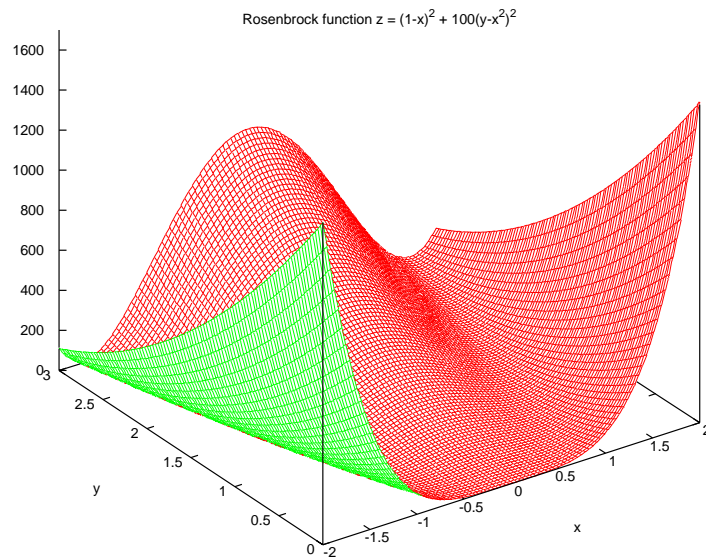

Wygląda lepiej, ale kroków prawie tyle samo

W metodzie najszybszego spadku co prawda realizujemy najważniejszy pomysł na minimalizację — **zawsze podążamy w kierunku malejących wartości** (czyli kierunkiem poszukiwań jest **minus gradient funkcji w aktualnym punkcie**) — ale czasami poszukiwanie minimów kierunkowych bywa niepotrzebnie kosztowne. W dodatku, jeśli jesteśmy już blisko minimum, okazuje się, że metoda najszybszego spadku także prowadzi do konieczności wykonywania wielu małych kroków, które częściowo niwelują efekty osiągnięte w krokach poprzednich.

Przy precyzyjnej lokalizacji minimum, **główny**, największy koszt obliczeniowy ponosimy wykonując wiele drobnych kroków końcowych, już w bezpośrednim sąsiedztwie minimum. Gdyby udało nam się zredukować liczbę tych kroków, odnieśliśmyby znaczny zysk na kosztach obliczeniowych.

Funkcja Rosenbrocka

Funkcja Rosenbrocka $f(x, y) = (1 - x)^2 + 100(y - x^2)^2$ jest przykładem funkcji, którą trudno zminimalizować. W klasycznym zadaniu minimalizuje się tę funkcję startując z punktu $(-3, -4)$. Wartość funkcji w tym punkcie wynosi 16916, zaś gradient to $[-15608, -2600]^T$, należy zatem poruszać się w kierunku minus gradientu, ale o bardzo niewielki ułamek jego długości. Prawy panel pokazuje końcowy przebieg (niezbyt udanej) minimalizacji funkcji Rosenbrocka za pomocą metody najszybszego spadku.

W pobliżu minimum

Znajdźmy warunek na to, aby f osiągała minimum kierunkowe, czyli aby g_k osiągała minimum:

$$\frac{dg_k}{d\alpha} = \sum_i \frac{\partial f}{\partial x_i} (\mathbf{p}_k)_i = \left(\nabla f |_{\mathbf{x}=\mathbf{x}_{\min}} \right)^T \mathbf{p}_k = 0. \quad (5)$$

W minimum kierunkowym gradient funkcji jest prostopadły do kierunku poszukiwań. Zatem w metodzie najszybszego spadku kierunek poszukiwań (lokalny kierunek minimalizacji) co prawda zaczyna się prostopadle do poziomnic funkcji, ale kończy się *stycznie* do poziomnic. Natomiast w minimalizacji po współrzędnych kolejne kierunki poszukiwań, czyli — tutaj — kolejne współrzędne, nie zależą od kształtu minimalizowanej funkcji; taka strategia nie może być optymalna.

Przybliżenie formy kwadratowej

Przypuśćmy, że jesteśmy dostatecznie blisko minimum. Rozwijamy minimalizowaną funkcję w szereg Taylora wokół minimum i otrzymujemy

$$f(\mathbf{x}) \simeq \frac{1}{2}\mathbf{x}^T \mathbf{A}\mathbf{x} - \mathbf{b}^T \mathbf{x} + f_0, \quad (6)$$

gdzie \mathbf{A} jest macierzą drugich pochodnych cząstkowych (hessjanem) obliczanym w minimum. Z definicji minimum, macierz ta jest dodatnio określona, jeśli zaś funkcja jest dostatecznie gładka, macierz ta jest symetryczna. Zatem w pobliżu minimum, funkcja w przybliżeniu zachowuje się jak dodatnio określona forma kwadratowa.

Gradientsy sprzężone

W przybliżeniu (6) gradient funkcji f w punkcie \mathbf{x}_k wynosi

$$\nabla f|_{\mathbf{x}=\mathbf{x}_k} = \mathbf{A}\mathbf{x}_k - \mathbf{b}. \quad (7)$$

Wychodząc z punktu \mathbf{x}_k , poszukujemy minimum kierunkowego w kierunku \mathbf{p}_k , patrz strona 5. Gradient funkcji w pewnym nowym punkcie $\mathbf{x} = \mathbf{x}_k + \alpha\mathbf{p}_k$ wynosi

$$\nabla f|_{\mathbf{x}} = \mathbf{A}\mathbf{x}_k + \alpha\mathbf{A}\mathbf{p}_k - \mathbf{b}. \quad (8)$$

Zmiana gradientu wynosi

$$\delta(\nabla f) = \alpha\mathbf{A}\mathbf{p}_k. \quad (9)$$

Punkt \mathbf{x}_k jest minimum kierunkowym w kierunku \mathbf{p}_k , a więc gradient funkcji w tym punkcie spełnia warunek (5). *Jeżeli chcemy aby poszukiwania w nowym kierunku nie zepsuły minimum kierunkowego w kierunku \mathbf{p}_{k-1} , czyli tym, w którym poruszaliśmy się dochodząc do punktu \mathbf{x}_k , zmiana gradientu musi być prostopadła do starego kierunku poszukiwań,*
 $\delta (\nabla f)^T \mathbf{p}_{k-1} = 0$. Tak jednak musi być dla *wszystkich* poprzednich kierunków, nie chcemy bowiem naruszyć żadnego z poprzednich minimów kierunkowych. A zatem

$$\mathbf{p}_i^T \mathbf{A} \mathbf{p}_j = 0, \quad i > j. \quad (10)$$

Metodę wybierania kierunków poszukiwań spełniających (10) nazywamy *metodą gradientów sprzężonych*.

Jak się obejść bez hessjanu?

Z jednego z poprzednich wykładów znamy *algebraiczną* metodę gradientów sprzężonych, wydaje się zatem, iż moglibyśmy jej użyć do skonstruowania ciągu wektorów $\{\mathbf{p}_k\}$. Niestety, nie możemy, **nie znamy bowiem macierzy \mathbf{A}** , czyli hessjanu w minimum. Czy możemy się bez tego obejść?

Twierdzenie 1. *Niech f ma postać (6) i niech $\mathbf{r}_k = -\nabla f|_{\mathbf{x}_k}$. Z punktu \mathbf{x}_k idziemy w kierunku \mathbf{p}_k do punktu, w którym f osiąga minimum kierunkowe. Oznaczmy ten punkt \mathbf{x}_{k+1} . Wówczas $\mathbf{r}_{k+1} = -\nabla f|_{\mathbf{x}_{k+1}}$ jest **tym samym** wektorem, który zostałby skonstruowany w algebraicznej metodzie gradientów sprzężonych.*

Dowód. Na podstawie równania (7), $\mathbf{r}_k = -\mathbf{A}\mathbf{x}_k + \mathbf{b}$ oraz

$$\mathbf{r}_{k+1} = -\mathbf{A}(\mathbf{x}_k + \alpha\mathbf{p}_k) + \mathbf{b} = \mathbf{r}_k - \alpha\mathbf{A}\mathbf{p}_k. \quad (11)$$

W minimum kierunkowym $\mathbf{p}_k^T \nabla f|_{\mathbf{x}_{k+1}} = -\mathbf{p}_k^T \mathbf{r}_{k+1} = 0$ (por. (5)). Wobec tego mnożąc równanie (11) lewostronnie przez \mathbf{p}_k^T , otrzymujemy

$$\alpha = \frac{\mathbf{p}_k^T \mathbf{r}_k}{\mathbf{p}_k^T \mathbf{A}\mathbf{p}_k}. \quad (12)$$

Ponieważ w algebraicznej metodzie gradientów sprzężonych $\mathbf{r}_k^T \mathbf{p}_k = \mathbf{r}_k^T \mathbf{r}_k$, otrzymujemy **dokładnie takie samo** α jak we wzorach na metodę algebraiczną, co kończy dowód. □

Algorytm gradientów sprzężonych

Rozpoczynamy w pewnym punkcie \mathbf{x}_1 . Bierzemy $\mathbf{r}_1 = \mathbf{p}_1 = -\nabla f|_{\mathbf{x}_1}$.

1. Będąc w punkcie \mathbf{x}_k , dokonujemy minimalizacji kierunkowej w kierunku \mathbf{p}_k ; osiągamy punkt \mathbf{x}_{k+1} .
2. Obliczamy $\mathbf{r}_{k+1} = -\nabla f|_{\mathbf{x}_{k+1}}$.
3. Obliczamy (jak w metodzie algebraicznej)

$$\beta = \frac{\mathbf{r}_{k+1}^T \mathbf{r}_{k+1}}{\mathbf{r}_k^T \mathbf{r}_k}. \quad (13)$$

4. Obliczamy (jak w metodzie algebraicznej) $\mathbf{p}_{k+1} = \mathbf{r}_{k+1} + \beta \mathbf{p}_k$.

W metodzie gradientów sprzężonych te kroki, które *wymagałyby* znajomości hessjanu w minimum, *zastępujemy* minimalizacją kierunkową, natomiast te kroki, które *nie wymagają* znajomości hessjanu, wykonujemy tak samo, jak w algebraicznej metodzie gradientów sprzężonych.

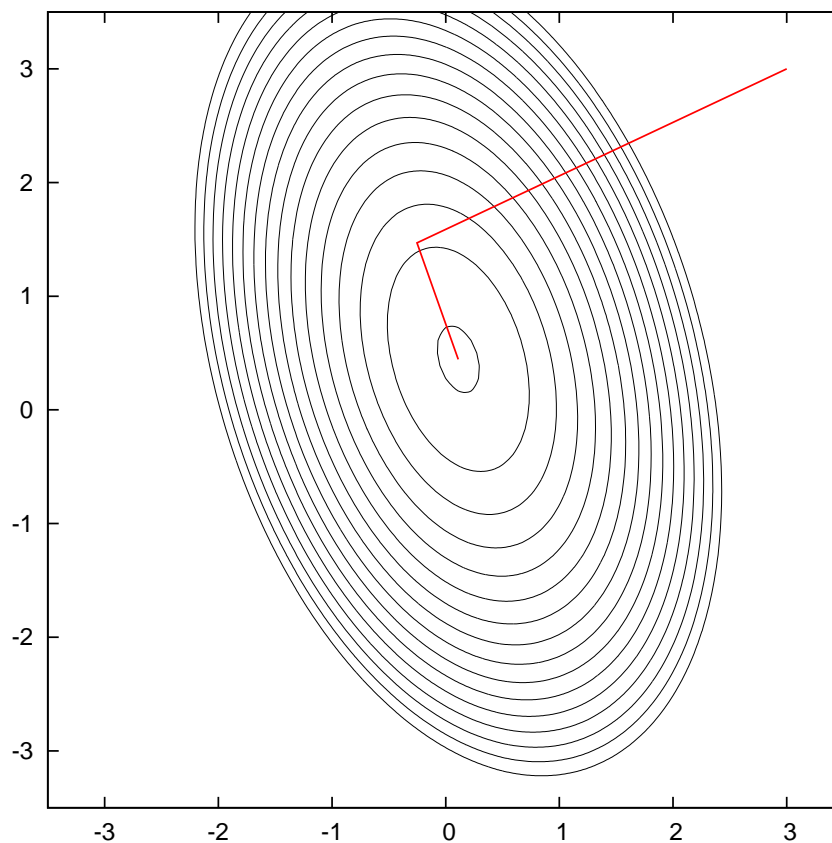
Twierdzenie ze strony 16 gwarantuje, że *formalnie* daje to to samo, co algebraiczna metoda gradientów sprzężonych.

Zamiast używać równania (13), można skorzystać z

$$\beta = \frac{\mathbf{r}_{k+1}^T (\mathbf{r}_{k+1} - \mathbf{r}_k)}{\mathbf{r}_k^T \mathbf{r}_k}. \quad (14)$$

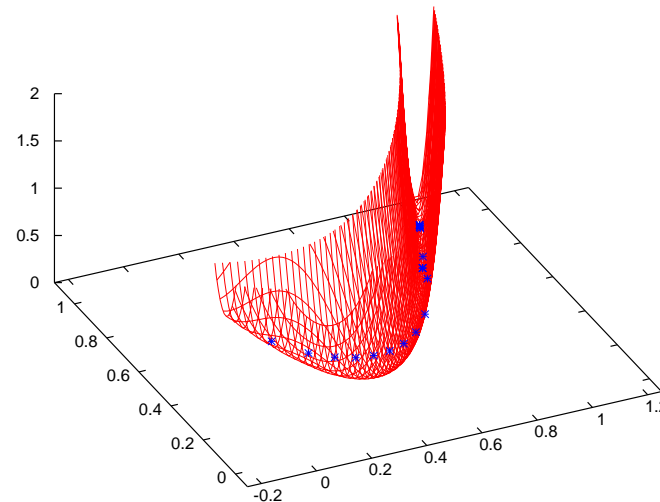
Jeżeli funkcja f ma *ściśle* postać (6), nie ma to znaczenia, gdyż $\mathbf{r}_{k+1}^T \mathbf{r}_k = 0$. Ponieważ jednak f jest tylko w przybliżeniu formą kwadratową, (14) może przyspieszyć obliczenia, gdy grozi stagnacja.

Przykład — metoda gradientów sprzężonych

Tylko dwa kroki! Drugi krok nie jest prostopadły do pierwszego, ale jest z nim sprzężony.

Przykład — funkcja Rosenbrocka

Zastosowanie algorytmu gradientów sprzężonych do minimalizacji funkcji Rosenbrocka. Widać *znaczne* przyspieszenie (mniej punktów pośrednich!) w stosunku do przedstawianej powyżej metody najszybszego spadku.

Uwaga o metodach gradientowych

Analizując metody gradientowe, (podświadomie) myślimy o funkcjach zachowujących się “porządnie”. W praktyce jednak często mamy do czynienia z funkcjami, których gradienty są **bardzo duże**, jeśli chodzi o normę (długość).

Powróćmy do przykładu funkcji Rosenbrocka ze strony 11. Przypuśćmy, że chcemy zminimalizować tę funkcję startując z punktu $(4, 1)$. Wartość funkcji Rosenbrocka w tym punkcie wynosi $f(4, 1) = 22\,509$, a jej pochodne cząstkowe

$$\left. \frac{\partial f}{\partial x} \right|_{(4,1)} = [400x^3 - 400xy + 2x - 2]_{(4,1)} = 24\,006 \quad (15a)$$

$$\left. \frac{\partial f}{\partial y} \right|_{(4,1)} = [200y - 200x^2]_{(4,1)} = -3\,000 \quad (15b)$$

a wobec tego minus gradient

$$\mathbf{p} = -\nabla f|_{(4,1)} = [-24\,006, 3\,000] \quad (15c)$$

Jednowymiarowa funkcja (1), którą w tym wypadku minimalizujemy, ma postać

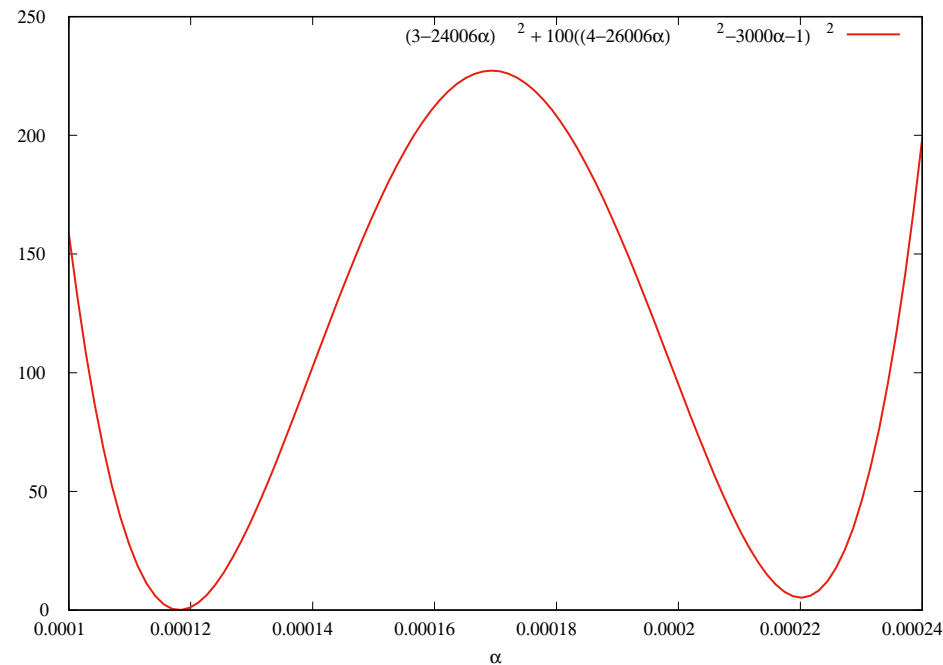
$$g(\alpha) = (3 - 24\,006\alpha)^2 + 100 \left((4 - 24\,006\alpha)^2 - 3\,000\alpha - 1 \right)^2 \quad (15d)$$

Jest to wielomian czwartego stopnia, o współczynniku wiodącym $100 \cdot (24\,006)^4 \simeq 3.321 \cdot 10^{19}$. Jej przykładowe wartości wynoszą $g(-1) \simeq 3.323 \cdot 10^{20}$, $g(0) = f(4, 1) = 22\,505$, $g(1) \simeq 3.319 \cdot 10^{20}$, a więc, aby znaleźć minimum (jedno z dwu minimów) funkcji (15d), należy poruszać się o bardzo małe ułamki gradientu (bardzo małe α).

Być może *w tym przypadku* jako kierunek poszukiwań wygodniejsze byłoby wzięcie znormalizowanego gradientu

$$\mathbf{p} = -\frac{\nabla f|_{(4,1)}}{\|\nabla f|_{(4,1)}\|} \simeq [-0.992270, 0.124003] \quad (15e)$$

ale w licznych innych przypadkach mogłoby to stanowić utrudnienie.

Funkcja (15d) ma *dwa* blisko położone minima. Z praktycznego punktu widzenia nie ma znaczenia, które z tych minimów osiągniemy w procedurze minimalizacji dwuwymiarowej funkcji Rosenbrocka.

Metoda zmiennej metryki

Powróćmy do wspomnianego na poprzednim wykładzie zastosowania metody Newtona. Jeżeli **hessjan jest dodatnio określony**, krok Newtona prowadzi do spadku wartości funkcji, moglibyśmy więc użyć metody Newtona do precyzyjnego określania położenia minimum, gdy już znajdziemy się w jego otoczeniu. Dla funkcji **nie** będących w dobrym przybliżeniu formą kwadratową (6), może to, mimo dodatniej określoności hessjanu, oznaczać konieczność wykonania *wielu* drobnych kroków w końcowej fazie minimalizacji. **Praktyczną** trudność może stanowić konieczność wielokrotnego obliczania hessjanu, jeżeli obliczanie drugich pochodnych cząstkowych jest kosztowne lub kłopotliwe, w skrajnych przypadkach wręcz niemożliwe.

W takim wypadku warto jest rozważyć skorzystanie z **metody zmiennej metryki**: Zamiast korzystać z prawdziwego hessjanu obliczanego w każdym kroku, tworzymy ciąg **dodatnio określonych przybliżeń hessjanu**. Startujemy z jakiegoś x_0 . Jako początkowe przybliżenie hessjanu \mathbf{H}_0 bierzemy jakąś sensowną macierz symetryczną, dodatnio określoną — jeśli nie mamy lepszego pomysłu, może to być macierz jednostkowa, natomiast jeśli do punktu x_0 doszliśmy korzystając z metody Levenberga-Marquarda, naturalne (i zalecane) jest przyjęcie $\mathbf{H}_0 = \tilde{\mathbf{H}}$, gdzie ta ostatnia macierz to przybliżony hessjan obliczony w ostatnim kroku metody Levenberga-Marquarda.

W metodzie Newtona* mamy

$$\mathbf{x}_{k+1} - \mathbf{x}_k = -\mathbf{H}^{-1} \nabla f|_{\mathbf{x}_k} . \quad (16)$$

$\mathbf{x}_{k+1} - \mathbf{x}_k \sim \mathbf{p}_k$. Jednak w metodzie Newtona przesuwamy się o z góry ustaloną (pod)wielokrotność wektora \mathbf{p}_k , a w metodzie zmiennej metryki optymalizujemy długość przesunięcia, aby w każdym kroku osiągać minimum kierunkowe.

*Patrz poprzedni wykład.

A zatem, startując z jakiegoś \mathbf{x}_1 , wykonujemy iterację:

1. Rozwiązujemy równanie $\mathbf{H}_k \mathbf{p}_k = -\nabla f|_{\mathbf{x}_k}$.
2. Przeprowadzamy minimalizację kierunkową funkcji jednowymiarowej $f(\mathbf{x}_k + \alpha \mathbf{p}_k)$. Niech minimum kierunkowemu odpowiada wartość α_k .
3. $\mathbf{x}_{k+1} = \mathbf{x}_k + \alpha_k \mathbf{p}_k$.
4. Wyliczamy $\mathbf{y}_k = \nabla f|_{\mathbf{x}_{k+1}} - \nabla f|_{\mathbf{x}_k}$.
5. Wyliczamy nowe przybliżenie \mathbf{H}_{k+1} , *na przykład* za pomocą formuły BFGS:

$$\mathbf{H}_{k+1} = \mathbf{H}_k + \frac{\mathbf{y}_k \mathbf{y}_k^T}{\alpha_k \mathbf{p}_k^T \mathbf{y}_k} - \frac{\nabla f|_{\mathbf{x}_k} (\nabla f|_{\mathbf{x}_k})^T}{\mathbf{p}_k^T \mathbf{H}_k \mathbf{p}_k}. \quad (17)$$

Kończymy gdy $\|\mathbf{x}_{k+1} - \mathbf{x}_k\| < \varepsilon$, gdzie ε jest zadaną tolerancją.

Własności metody zmiennej metryki

Można pokazać, że jeżeli \mathbf{H}_0 jest symetryczna i dodatnio określona, także następne \mathbf{H}_k mają te własności.

Dodatkowo, jeśli f jest formą kwadratową (6), $\mathbf{H}_{i \geq N+1} \equiv \mathbf{H}_{\min}$ w arytmetyce dokładnej. W ogólności ciąg \mathbf{H}_k *nie musi* być zbieżny do “prawdziwego” hessjanu, nawet jeśli metoda daje zadowalające numerycznie przybliżenie minimum.

W pewnym uproszczeniu można powiedzieć, że metoda zmiennej metryki ma się do metody gradientów sprzężonych tak, jak metoda Broydena ma się do wielowymiarowej metody Newtona (litera “B” w akronimie BFGS oznacza właśnie Broydena).

Metoda Powella

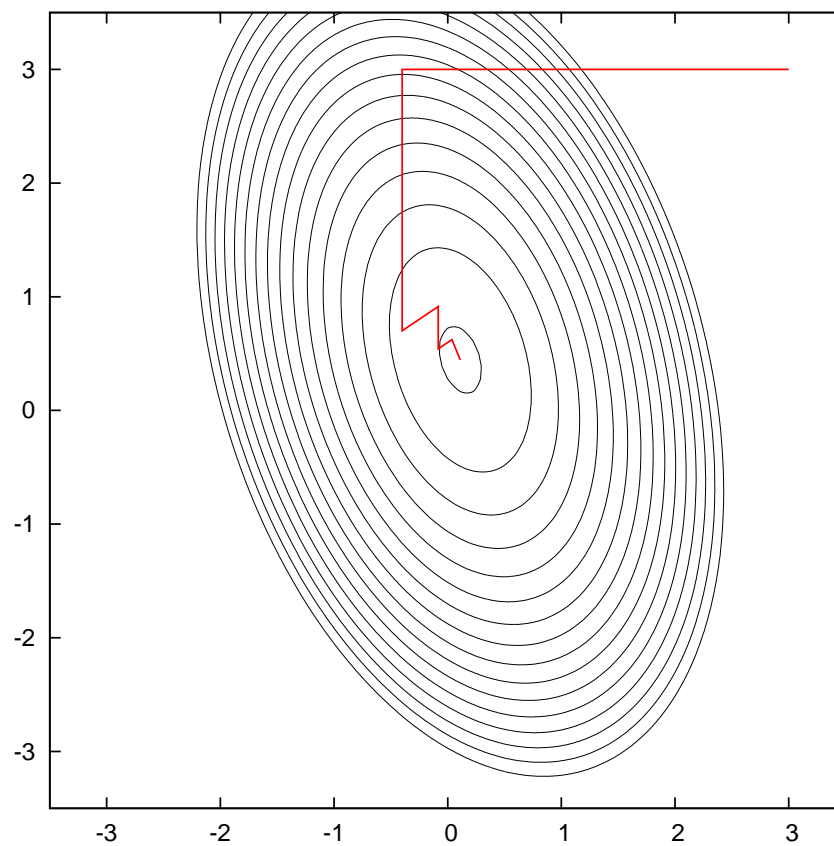
Wszystkie omówione wyżej metody wymagały obliczania pochodnych (gradientu) funkcji $f(\mathbf{x})$. Co jednak zrobić, jeśli obliczenie pochodnych jest kosztowne, niemożliwe lub funkcja jest nieróżniczkowalna? Zasadnicza strategia postępowania — minimalizacja kierunkowa, wybór nowego kierunku etc — pozostaje w mocy, zmienia się tylko sposób wyboru kolejnych kierunków. Metoda Powella polega na konstrukcji kierunków, które z czasem, po wielu iteracjach, stają się sprzężone.

Inicjalizujemy biorąc $\{\mathbf{p}_i\}_{i=1}^N = \{\mathbf{e}_i\}_{i=1}^N$, gdzie $\{\mathbf{e}_i\}_{i=1}^N$ są kolejnymi wektorami (innymi słowy, zaczynamy od minimalizacji po współrzędnych). Następnie

1. Znajdujemy się w pewnym punkcie \mathbf{X}_0 .
2. Minimalizujemy wzdłuż kolejnych kierunków \mathbf{p}_i , osiągając kolejno punkty \mathbf{X}_i .
3. Dla $i = 1, \dots, N - 1$: $\mathbf{p}_i = \mathbf{p}_{i+1}$.
4. $\mathbf{p}_N = \mathbf{X}_N - \mathbf{X}_0$.
5. Minimalizujemy wzdłuż (nowego) \mathbf{p}_N , oznaczając znaleziony punkt przez \mathbf{X}_0 .
6. GOTO 1

Jeśli badana funkcja jest rozwijalna w szereg Taylora wokół minimum, po N iteracjach powyższej procedury kierunki $\{\mathbf{p}_i\}_{i=1}^N$ stają się sprzężone.

Przykład — metoda Powella

Mniej kroków niż w minimalizacji po współrzędnych. W większej liczbie wymiarów byłoby *jeszcze lepiej*.

Kryteria stopu

W podanych tu metodach iteracyjnych kryterium stopu może być albo

- Przesunięcie w ostatnim kroku jest mniejsze od zadanej tolerancji,
 $\|\mathbf{x}_{k+1} - \mathbf{x}_k\| < \varepsilon.$
- Alternatywnie, dla metod gradientowych (najszybszego spadku, gradientów sprzężonych), a także dla zmiennej metryki, długość gradientu wyliczana w nowym punkcie jest mniejsza od zadanej tolerancji,
 $\|\nabla f|_{\mathbf{x}_{k+1}}\| < \varepsilon.$ Jest to “naturalne” kryterium dla metody gradientów sprzężonych, przez analogię z metodą algebraiczną.

Minima wyższych rzędów

W powyższych rozważaniach zakładaliśmy, że w pobliżu minimum funkcja zachowuje się w przybliżeniu jak forma kwadratowa. Co jednak, gdy minimum jest wyższego rzędu, to znaczy gdy najniższy nieznikający rząd rozwinięcia Taylora jest rzędu czwartego (szóstego, ósmego, ...), jak w przykładzie funkcji $f(x, y) = x^4 + y^4$? Takie sytuacje **zdarzają** się w praktyce, na tyle jednak rzadko, że nie warto dla nich opracowywać osobnych metod. Korzystamy wówczas z metod już poznanych, właściwych dla minimów rzędu drugiego. Należy jednak mieć świadomość, że zbieżność w procedurze precyzyjnej lokalizacji minimum będzie wolniejsza, samo zaś minimum będziemy mogli wyznaczyć mniej dokładnie. Wynika to z faktu, że w okolicach minimum wyższego rzędu funkcja jest bardziej “płaska”.